

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7So/4/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1012201803
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viola Takáčová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2021:1012201803.2

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: H.. U.. Q. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., U. Č.. XXXX/XX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, v konaní o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sd/295/2012-426 zo dňa 16. decembra 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky odvolanie navrhovateľa **o d m i e t a.**

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

o d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 5Sd/295/2012-396 zo dňa 07.11.2018 podľa § 250j ods. 2 písm. d) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 06.02.2012 o priznaní invalidného dôchodku navrhovateľovi od 29.08.2011 v sume 568,10 eur mesačne podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, so zvýšením od 01.01.2012 na sumu 586,90 eur. Účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal.

V dôsledku odvolania navrhovateľa do výroku o trovách konania Najvyšší súd Slovenskej republiky predchádzajúcim uznesením sp. zn. 7So/4/2019 z 20.05.2020 vyššie označený rozsudok krajského súdu v časti výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Novým rozhodnutím, uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sd/295/2012-426 zo 16.12.2020 krajský súd uložil odporkyni povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 7,55 eur ako sumu predstavujúcu účelné hotové výdavky navrhovateľa vyplývajúce zo súdneho spisu vynaložené na poštovné. Zvyšnú časť trov, ktoré si navrhovateľ uplatňoval, mu krajský súd nepriznal z dôvodu, že nemal zo súdneho spisu preukázané žiadne ďalšie reálne, dôvodne a objektívne vynaložené trovy konania potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva, pričom poznamenal, že navrhovateľ v konaní nebol právne zastúpený.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sd/295/2012-426 zo 16.12.2020 sa navrhovateľ odvolal. V odvolaní namietal, že ešte dňa 13.08.2020 vyčíslil trovy konania na 3.916,75 eur. Poukázal na bod 9. uznesenia krajského súdu, s tým, že správny súd mu podľa § 250l ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 OSP priznal náhradu trov konania vo výške 100 %, ktorá hodnota, podľa jeho názoru, zodpovedá sume 3.916,75 eur, a nie sume 7,55 eur. Priznanie iba náhrady poštovného vo výške 7,55 eur považoval navrhovateľ za v rozpore s § 137 a § 142 OSP.

Podľa § 491 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku SSP (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 1 SSP, konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší správny súd v predmetnom konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok.

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 OSP, a dospel k záveru, že odvolanie je neprípustné a je potrebné ho odmietnuť.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 246c ods. 1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 250s veta druhá OSP proti rozsudku súdu, ktorým zruší rozhodnutie správneho orgánu, je prípustné odvolanie len z dôvodov uvedených v § 250j ods. 2 písm. a) a b). Vzhľadom na ustanovenie § 246c ods. 1 veta druhá OSP, podľa ktorého opravný prostriedok v správnom súdnictve je prípustný, len ak je to ustanovené v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší správny súd Slovenskej republiky sa prvotne zaoberal otázkou prípustnosti odvolania v danej veci.

Podľa § 218 ods. 1 písm. c) OSP odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

Podľa § 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021.

Podľa § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

Z vyššie citovaného odseku 2 vyplýva, že zákonodarca upravil prechod výkonu súdnictva z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd, a teda najvyšší správny súd prebral z najvyššieho súdu všetky „živé“ veci v agende správneho súdnictva, ktoré následne aj dokončí.

Konanie podľa tretej hlavy piatej časti OSP, v rámci ktorého sudy rozhodujú o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov je dvojinštančným konaním v prípadoch, keď súd rozhodnutie správneho orgánu potvrdí. Vtedy je podľa § 250s vety prvej OSP proti jeho rozhodnutiu odvolanie prípustné. Ak však súd rozhodne rozsudkom podľa druhej vety tohto ustanovenia, nastupuje režim konania jedninštančného, pričom toto konanie je upravené ako celok, rozhodovanie o trovách konania z neho nevynímajúc (§ 250k v spojení s § 250l ods. 2 OSP). Proti rozhodnutiu súdu v zmysle § 250j ods. 2 písm. d) Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 250s druhej vety odvolanie nepripúšťa. Zákon teda nepripúšťa odvolanie nielen proti rozhodnutiu vo veci samej, ale tiež ani proti rozhodnutiu o trovách konania.

Odvolanie navrhovateľa proti rozhodnutiu o náhrade trov konania preto nemožno vecne prejednať z dôvodu, že odvolanie proti takémuto rozhodnutiu výslovne nie je prípustné.

Tento právny názor korešponduje aj rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý v náleze č.k. II. ÚS 181/2011-35 zo 14.09.2011 s poukazom na ustanovenie § 246c ods. 1 druhej vety OSP konštatoval, že „treba prisvedčiť sťažovateľovi, že vzhľadom na citované ustanovenie v konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je akýkoľvek opravný prostriedok (teda aj odvolanie proti výroku o náhrade trov konania) prípustný iba vtedy, keď je to v tejto časti výslovne ustanovené“.

Obdobne ústavný súd v bode 8.4 odôvodnenia nálezu ÚS SR č. k. II. ÚS 728/2016-12 zo dňa 29.09.2016 vo vzťahu k uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Sžo 71/2014-50 z 02.12.2014 o odmietnutí odvolania sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, ktorým krajský súd podľa § 250j ods. 2 písm. d) OSP zrušil rozhodnutie správneho orgánu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, uviedol, že „takýmto záverom nemožno nič vytknúť, keďže plne korešpondujú s na vec aplikovateľnou právnou normou“ (mieniac aplikáciu a interpretáciu § 250s OSP) s tým, že posudzujúc procesný postup najvyššieho súdu v konaní o odvolaní sťažovateľa konštatoval, že „najvyšší súd vo veci sťažovateľovho odvolania konal zákonom predpísaným procesným postupom“, ktorý postup „plne korešpondoval so zákonnými požiadavkami kladenými na postup nadriadeného súdu a požiadavkami kladenými ústavou a dohovorom na procesný postup všeobecného súdu“ (bod 8.1. odôvodnenia nálezu).

Na prijatom právnom závere, podľa názoru najvyššieho správneho súdu, nič nemení ani skutočnosť, že krajský súd vo svojom rozsudku účastníkov konania nesprávne poučil o možnosti podať odvolanie proti výroku o trovách konania, ktorú možnosť navrhovateľ aj reálne (dvakrát) využil a o ktorom odvolaní (v prvom prípade) Najvyšší súd Slovenskej republiky aj konal (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 7So/4/2019-411 zo dňa 20.05.2020).

Vzhľadom k tomu, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v danom súdnom konaní už raz o (predchádzajúcom) odvolaní navrhovateľa voči trovám konania rozhodoval (pričom vtedy opomenul ustálenú judikatúru najvyššieho súdu [napr. rozhodnutia sp. zn. 8Sžo/58/2016 z 28.06.2018, 8Sžr/19/2017 z 25.01.2018, 10So/69/2016 z 28.09.2016, 9So/64/2016 z 13.07.2016, 9So/273/2015 z 27.01.2016, 9So/128/2015 zo 16.12.2015, 3Sžr/49/2014 z 30.06.2015, 4Sžo/71/2014 zo 06.10.2015, 1So/90/2013 z 26.05.2015 atď.] a ústavného súdu), najvyšší správny súd preto zvažoval aj neštandardnosť a osobitosť vzniknutej procesnej situácie v danej právnej veci práve s ohľadom na možné legitímne očakávania účastníka konania.

Dospel však k záveru, že právo podať opravný prostriedok proti výroku o trovách konania nemôže založiť nielen nesprávne poučenie uvedené v rozsudku krajského súdu, ale ani skutočnosť, že najvyšší súd o predchádzajúcom odvolaní navrhovateľa predtým v konaní vecne rozhodoval, v dôsledku čoho krajský súd vydal nové rozhodnutie o trovách konania, voči ktorému navrhovateľ opätovne podal odvolanie. Z hľadiska princípu právnej istoty najvyšší správny súd vyhodnotil ako rozhodnú a nosnú tú skutočnosť, že prípustnosť opravného prostriedku je v danom prípade vylúčená ex lege, t.j. samotným zákonom a preto prípustnosť opravného prostriedku nemôže založiť predchádzajúci (odlišný) procesný postup správnych súdov.

Odvolací súd ešte poznamenáva, že na daný prípad nemožno aplikovať ani ustanovenie § 204 ods. 2 OSP, ktoré poskytuje účastníkom konania ochranu iba v prípade, že rozhodnutie súdu neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania, resp. obsahuje nesprávne poučenie o neprípustnosti odvolania alebo o lehote na jeho podanie.

Nebolo sporným, že v prejednávanej veci krajský súd zrušil rozhodnutie odporkyne z dôvodov uvedených v § 250j ods. 2 písm. d) OSP. A keďže navrhovateľ podal odvolanie proti rozhodnutiu, proti ktorému opravný prostriedok nie je prípustný, odvolací súd podľa § 218 ods. 1 písm. c) v spojení s § 246c ods. 1 vetou druhou a § 250s OSP musel odmietnuť odvolanie navrhovateľa voči uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom, ktorému odvolaniu sudca nevyhovel (§ 374 ods. 4 OSP), pričom už nebol oprávnený zaoberať sa dôvodmi odvolania a ani správnosťou procesného postupu krajského súdu.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov konania nepripadá.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e príпустný opravný prostriedok.